

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

قانون مدیریت بحران کشور

مصوب ۱۳۹۸، ۰۵، ۰۷

با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول : کلیات

ماده ۱- به منظور ارتقای توانمندی جامعه در امور پیش بینی و پیشگیری، کاهش خطر و آسیب پذیری، پاسخ مؤثر در برابر مخاطرات طبیعی، حوادث و بحران ها، تأمین ایمنی، تقویت تاب آوری با ایجاد مدیریت یکپارچه در امر سیاستگذاری، برنامه ریزی، ایجاد هماهنگی و انسجام در زمینه های اجرایی و پژوهشی، اطلاع رسانی متمرکز، ساماندهی و بازسازی مناطق آسیب دیده و نظارت دقیق بر فعالیت دستگاههای ذی ربط در حوزه حوادث و سوانح و کمک به توسعه پایدار برای مدیریت بحران کشور احکام زیر وضع می شود.

ماده ۲- قوای سه گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکتهای بیمه دولتی و همچنین مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، نیروهای نظامی، امنیتی و انتظامی، کلیه نهادها و واحدهای زیر نظر مقام معظم رهبری با اذن "معظم له و دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت کنند و مؤسسات و شرکتهای وابسته یا تابعه آنها مشمول این قانون می باشند.

ماده ۳- مفهوم واژگان و عبارات اختصاری به کار رفته در این قانون به شرح زیر است:

الف - مخاطره: پدیده طبیعی یا کنش انسانی (به جز موارد نظامی - امنیتی و اجتماعی) که در صورت وقوع در محیط یا جامعه آسیب پذیر می تواند تبدیل به یک بحران و حادثه خسارت بار شود.

ب - بحران: از هم گسیختگی جدی عملکرد یک جامعه که ناشی از وقوع مخاطره است و منجر به خسارات و اثرات منفی گسترده انسانی، اقتصادی یا زیست محیطی می شود، به طوری که مواجهه با آن فراتر از توانایی جامعه متأثر و دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون باشد.

پ - آسیب پذیری: ضعف و کمبودهای مادی و غیرمادی شامل فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی در جامعه است که باعث می شود وقوع مخاطرات منجر به بحران شود.

ت - خطر: مقدار یا اندازه خسارات انسانی و مادی احتمالی، در صورت وقوع یک مخاطره در جامعه آسیب پذیر است.

ث - مدیریت بحران: نظام حاکم بر راهبردها، رویکردها، برنامه ها و اقداماتی است که با هدف پیش بینی، پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخ کارآمد و بازتوانی و بازسازی پس از وقوع حوادث و سوانح، به صورت چرخه ای صورت می گیرد.

ج - پیشگیری و کاهش خطر: به مجموعه تدابیر و اقداماتی گفته می شود که شامل شناسایی، شناخت و تحلیل مخاطرات، آسیب پذیری ها، الزام به کارگیری مدیریت کاهش خطر در تدوین برنامه و بودجه بخشهای توسعه ای، تعیین راهبردها و اولویت های بخشهای

گونگون، تدوین و اجرای برنامه های کاهش خطر حوادث و سوانح در کشور است.

چ - آمادگی: مجموعه تدابیر و اقداماتی است که ظرفیت جامعه و دستگاههای مسؤول را برای پاسخ مؤثر به حوادث و سوانح افزایش می دهد به طوری که خسارات انسانی و مادی ناشی از آن را به حداقل برساند.

ح - پاسخ: مجموعه فعالیت ها و اقداماتی است که با وقوع حادثه آغاز شده و شامل هشدار سریع، تخلیه، جستجو، نجات و امداد، تأمین امنیت و نظایر اینها، متناسب با ویژگی های هر بحران می باشد.

خ - بازسازی و بازتوانی: به مجموعه تدابیر و اقداماتی گفته می شود که برای ترمیم و بهبود خدمات و ساختارها، معیشت، توانمندی و شرایط زندگی جوامع متأثر از حوادث و سوانح انجام می شود؛ به نحوی که موجب ارتقای توانایی و ظرفیت آنها در جهت کاهش خطر حوادث آتی شود.

د - تاب آوری: به توانایی یک نظام یا جامعه در معرض مخاطرات، برای ایستادگی، تحمل و سازگاری در برابر حوادث و سوانح و بازتوانی و بازسازی مؤثر و به موقع جامعه آسیب دیده گفته می شود.

ذ - شرایط اضطراری: وضعیتی است که در پی وقوع مخاطرات و قریب الوقوع بودن حادثه یا بعد از وقوع آن ایجاد می شود و نیاز به اقدامات فوق العاده برای پاسخ دارد.

ر - شورای عالی: شورای عالی مدیریت بحران کشور

ز - سازمان: سازمان مدیریت بحران کشور

ژ - ستاد: ستاد پیشگیری، هماهنگی و فرماندهی عملیات پاسخ به بحران

ماده ۴- اسناد ملی و استانی مورد نیاز این قانون به شرح زیر تهیه و تدوین می شود:

الف - سند راهبرد ملی مدیریت بحران: سندی است که در چهارچوب این قانون و سایر قوانین و مقررات، جهت گیری ها، اصول، معیارها و روشهای پیش بینی، پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی، پاسخ و بازتوانی و بازسازی توسط دستگاههای مشمول این قانون و نحوه مشارکت مردم را هماهنگ با سیاست های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری و برنامه های توسعه کشور مشخص می کند. این سند با تأیید ستاد ملی به تصویب شورای عالی می رسد.

ب - برنامه ملی کاهش خطر حوادث و سوانح: سندی است که سازمان با مشارکت کلیه دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون، با رعایت قوانین و مقررات و در چهارچوب سند راهبرد ملی مدیریت بحران تهیه می کند و اهداف ویژه کاهش خطر حوادث و سوانح را به همراه اقدامات مربوطه بیان می کند. این سند با تأیید ستاد ملی به تصویب شورای عالی می رسد.

پ - برنامه استانی کاهش خطر حوادث و سوانح: سندی است که اداره کل مدیریت بحران استان با رعایت قوانین و مقررات و با مشارکت کلیه دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون متناظر در استان، بر اساس برنامه ملی کاهش خطر حوادث و سوانح تهیه می کند و شناخت مخاطرات، آسیب پذیری ها، ظرفیت ها و راهکارهای کاهش خطر استان را در برمی گیرد. این سند پس از تأیید سازمان لازم الاجراء است.

ت - برنامه ملی آمادگی و پاسخ: سندی است که سازمان با رعایت قوانین و مقررات و با مشارکت کلیه دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون، در چهارچوب سند راهبرد ملی مدیریت بحران تهیه می کند و وظایف و اقدامات دستگاههای مسؤول و نحوه هماهنگی بین سازمانی را جهت آمادگی مطلوب و پاسخ مؤثر و به موقع به حوادث و بحران ها تبیین می کند. این سند با تأیید ستاد ملی به تصویب شورای عالی می رسد.

ث - برنامه استانی آمادگی و پاسخ: سندی است که اداره کل مدیریت بحران استان با رعایت قوانین و مقررات و با مشارکت کلیه دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون متناظر در استان، بر اساس برنامه ملی آمادگی و پاسخ تهیه کرده و وظایف و اقدامات دستگاههای مسؤول و نحوه هماهنگی بین سازمانی را جهت آمادگی مطلوب و پاسخ مؤثر و به موقع به حوادث و بحران ها تبیین می کند. این سند پس از تأیید سازمان لازم الاجراء است.

ج - برنامه ملی بازسازی و بازتوانی: سندی است که ضوابط، چهارچوب ها، الگوها و روشهای مؤثر بازتوانی و تهیه طرحهای بازسازی قبل و بعد از حوادث و سوانح را دربرمی گیرد و توسط سازمان و با مشارکت کلیه دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون با رعایت سایر قوانین و مقررات، در چهارچوب راهبرد ملی مدیریت بحران تهیه می شود. این سند با تأیید ستاد ملی به تصویب شورای عالی می رسد.

چ - پیوست کاهش خطر: سندی است که چگونگی کاهش خطر حوادث و سوانح در برنامه ریزی و اجرای هر يك از طرحهای ملی یا همتراز آن را از طریق مطالعات میدانی و مبتنی بر شواهد تبیین می کند. این سند توسط دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون که مسؤولیت برنامه های مذکور را برعهده دارند، تهیه می شود و به تصویب رئیس سازمان می رسد.

تبصره - کلیه سندها و برنامه های ذکر شده در این ماده از زمان لازم الاجراء شدن این قانون حداکثر ظرف مدت شش ماه تهیه و مراحل تصویب آن طی می شود.

فصل دوم: ارکان

ماده ۵ - ارکان موضوع این قانون به ترتیب عبارتند از:

الف - شورای عالی

ب - سازمان

پ - ستاد

ماده ۶ - به منظور سیاستگذاری اجرائی در زمینه مدیریت بحران کشور، در محدوده سیاست های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری، شورای عالی مدیریت بحران کشور با عضویت اشخاص زیر تشکیل می شود:

۱- رئیس جمهور یا معاون اول رئیس جمهور (رئیس شورا)

۲- وزیر کشور (نائب رئیس شورا)

۳- وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

۴- وزیر راه و شهرسازی

۵ - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۶ - وزیر نیرو

۷ - وزیر جهاد کشاورزی

۸ - وزیر اطلاعات

۹- رئیس ستاد کل نیروهای مسلح

۱۰- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

۱۱- رئیس سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران

۱۲- رئیس سازمان (دبیر شورا)

۱۳- رئیس جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

۱۴- يك نفر از اعضای کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای و يك نفر از اعضای کمیسیون عمران به انتخاب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر)

۱۵- دو نفر از متخصصان مدیریت بحران به پیشنهاد رئیس سازمان، تأیید وزیر کشور و با حکم رئیس جمهور

۱۶- رئیس سازمان بسیج مستضعفین

تبصره ۱- دبیر شورای عالی موظف است گزارش مصوبات آن شورا را برای رؤسای قوا ارسال کند.

تبصره ۲- جلسات شورای عالی به صورت عادی حداقل هر سه ماه یک بار و جلسات فوق العاده آن بر حسب ضرورت به پیشنهاد رئیس سازمان و تأیید وزیر کشور تشکیل می شود. این جلسات با حضور نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت نسبی آراء اتخاذ می شود.

تبصره ۳- دبیرخانه شورای عالی در وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران کشور) مستقر است.

تبصره ۴- دبیرخانه شورای عالی، مسؤول ابلاغ و پیگیری اجرای مصوبات آن است. این مصوبات با تأیید رئیس جلسه (رئیس جمهور یا معاون اول رئیس جمهور) و در غیاب وی وزیر کشور لازم الاجراء است.

ماده ۷- وظایف شورای عالی عبارت است از:

- الف - تصویب و به روزرسانی سند راهبرد ملی مدیریت بحران ظرف مدت سه ماه پس از تدوین آن
- ب - تصویب و به روزرسانی برنامه ملی کاهش خطر حوادث و سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخ و برنامه ملی بازسازی و بازتوانی ظرف مدت سه ماه پس از تدوین آنها

تبصره - دبیر شورای عالی، سایر موضوعاتی را که مربوط به حوزه سیاست های اجرایی مدیریت بحران بوده و نیاز به طرح در شورای عالی داشته باشد به آن شورا پیشنهاد می کند.

ماده ۸ - سازمان، که پیش از این به موجب قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۳۱ / ۲ / ۱۳۸۷ تشکیل شده بود، مسؤولیت یکپارچگی در اعمال مدیریت بحران کشور و ارتقای اثربخشی آن را برعهده دارد. رئیس سازمان، از میان کسانی که تحصیلات دانشگاهی مرتبط و حداقل هفت سال سابقه کار تخصصی در زمینه مدیریت بحران دارند برای یک دوره پنجساله به پیشنهاد وزیر کشور و تصویب هیأت وزیران با حکم رئیس جمهور منصوب می شود و با پیشنهاد وزیر کشور و پذیرش رئیس جمهور عزل می گردد.

تبصره ۱- ساختار سازمانی مناسب و متناظر برای وظایف سازمان در سطوح استانی و شهرستانی به ترتیب زیر نظر استاندار و فرماندار، متناسب با حجم وظایف، گستره جغرافیایی، شرایط اقلیمی و حساسیت های منطقه ای به پیشنهاد سازمان طراحی می شود و بعد از طی مراحل قانونی به تصویب سازمان اداری و استخدامی کشور می رسد.

تبصره ۲- رئیس سازمان به ترکیب اعضای شوراهای عالی مشروحه ذیل اضافه می شود:

- الف - شورای عالی شهرسازی و معماری ایران موضوع حکم ماده (۳) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۲۲ / ۱۲ / ۱۳۵۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی
- ب - شورای عالی حفاظت محیط زیست موضوع حکم ماده (۲) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۲۸ / ۳ / ۱۳۵۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی
- پ - شورای عالی آب موضوع حکم ماده (۱۰) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۶ / ۱۰ / ۱۳۷۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی
- ت - شورای عالی بیمه موضوع حکم ماده (۱۰) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران مصوب ۳۰ / ۳ / ۱۳۵۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی

تبصره ۳- عضویت رئیس سازمان در شوراهای عالی موضوع بند «الف» و بند «ت» تبصره (۲) این ماده بدون حق رأی است.

ماده ۹ - وظایف سازمان عبارت است از:

الف - تهیه و تدوین سند راهبرد ملی مدیریت بحران، برنامه ملی کاهش خطر حوادث و سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخ و برنامه ملی بازسازی و بازتوانی جهت تصویب شورای عالی

ب - ارتقای همکاری و هماهنگی بین سازمانی به منظور ایجاد هم افزایی و تحقق اهداف کلان از طریق تشکیل بانک اطلاعاتی تخصصی مدیریت بحران و دسترسی متناسب به نظام جامع مدیریت اطلاعات، مستندسازی و علت یابی، تهیه ضوابط فنی، استانداردها و دستورالعمل های مورد نیاز این قانون جهت تصویب در ستاد ملی

پ - ارتقای توان شناسایی مخاطرات و درک خطر حوادث و سوانح در سطح کشور از جمله تهیه اطلس ملی مخاطرات طبیعی و تدوین برنامه های کاهش خطر حوادث و سوانح استانی جهت تصویب ستاد ملی

ت - کمک به ایجاد و ارتقای ظرفیت ها و مراکز پایش مخاطرات و هشدار سریع در دستگاههای مرتبط موضوع ماده (۲) این قانون

ث - ایجاد آمادگی مطلوب سازمانی و عملیاتی برای پاسخ به بحران از جمله برنامه ریزی و ایجاد هماهنگی جهت استقرار نظامهای قابل اطمینان آمادگی و ایمنی در مؤسسات دولتی، عمومی غیردولتی، خصوصی و تأسیسات وابسته به آنها، ایجاد شبکه ارتباطی اختصاصی برای شرایط اضطراری، تهیه برنامه های آمادگی و پاسخ استان ها و تدوین ضوابط فنی و دستورالعمل های لازم جهت استاندارد کردن خدمات سازمان های امدادی در سطح کشور

ج - جذب، هدایت و توزیع امکانات و کمکهای دولتی داخلی و خارجی با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی

چ - ارتقای توانایی کشور برای بازتوانی و بازسازی پس از وقوع حوادث و بحرانها از جمله پیگیری ایجاد زیر ساخت های لازم و تدوین ضوابط، فرایندها و استانداردهای مورد نیاز بازتوانی و بازسازی با همکاری سازمان ملی استاندارد و سایر دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون

ح - برنامه ریزی، هدایت و حمایت جهت ایجاد و ارتقای روشهای جبران خسارت نظیر استفاده از بیمه ها، حمایت های مالی و ساز و کارهای تشویقی، تسهیلات ویژه و صندوق های حمایتی در چهارچوب قوانین

خ - کمک به رشد و توسعه دانش و فناوری در راستای ارتقای مدیریت بحران در کشور از جمله ترویج به کارگیری فناوری های نوین پیشگیرانه در ساخت و سازها، آینده پژوهی و ایجاد نظام دیده بانی علمی از طریق همکاری های دوجانبه یا چندجانبه با دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی

د - ایجاد چهارچوب های لازم برای همکاری مؤثر در سطح منطقه ای و بین المللی از جمله تهیه دستورالعمل های جذب و توزیع کمکهای خارجی با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی

ذ - توسعه مشارکت های مردمی برای تقویت مدیریت بحران جامعه محور و ترویج فرهنگ ایمنی در جامعه از طریق برنامه ریزی و هماهنگی برای آموزش، سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشکلهای مردمی، نهادهای غیردولتی، فدراسیون های ورزشی، نیروهای داوطلب مردمی و بخش خصوصی در مدیریت بحران، تدوین ساز و کارهای حمایتی و تشویقی جهت آموزش و ارتقای آمادگی مردم در برابر بحران

ر - پیش بینی سالانه نیازهای مالی، تجهیزات و اقلام امدادی مربوط به مدیریت بحران کشور و اعلام به سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون جهت تأمین آنها

ژ - نظارت بر عملکرد دستگاههای مشمول این قانون در مدیریت بحران از جمله نظارت بر نحوه ارائه خدمات به آسیب دیدگان و سایر وظایف مربوط به اجرای این قانون

ژ - تهیه پیش نویس لوایح، آیین نامه های اجرایی و تصویب نامه های مورد نیاز برای طی مراحل قانونی ظرف مدت شش ماه

ماده ۱۰- به منظور تسهیل انسجام، هماهنگی و هم افزایی فعالیت های دستگاهها و نهادهای مشمول این قانون در مدیریت بحران، ستادهای مدیریت بحران در سطوح ملی، استانی و شهرستانی در سازمان، استانداری ها و فرمانداری ها به شرح زیر ایجاد می شود:

الف - ستاد در سطح ملی به ریاست وزیر کشور، دبیری رئیس سازمان و با عضویت معاونان ذی ربط وزارتخانه های کشور، نیرو، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اطلاعات، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نفت، جهاد کشاورزی، علوم، تحقیقات و فناوری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، امور اقتصادی و دارایی، امور خارجه، فرهنگ و ارشاد اسلامی، دادگستری، صنعت، معدن و تجارت و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان انرژی اتمی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، ستاد کل نیروهای مسلح، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، سازمان بهزیستی کشور، سازمان هواشناسی کشور، سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران، سازمان بسیج مستضعفین، کمیته امداد امام خمینی(ره) و سایر دستگاههای مرتبط موضوع ماده (۲) این قانون، به تشخیص و دعوت دبیر ستاد تشکیل می شود.

ب - ستاد استان به ریاست استاندار و ستاد شهرستان به ریاست فرماندار با عضویت مدیران در دستگاههای متناظر ستاد ملی و همچنین سایر دستگاههای مرتبط به تشخیص و دعوت رئیس ستاد تشکیل می شود. مدیران مدیریت بحران استان و شهرستان، دبیران ستادهای استان و شهرستان خواهند بود.

تبصره - ستاد به طور عادی حداقل هر سه ماه يك بار و در شرایط اضطراری و وقوع بحران به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در هر زمان جلسه تشکیل می دهد.

پ - در شرایط اضطراری، شهردار و بخشدار منطقه محل حادثه با دعوت رئیس ستاد موظفند در ستاد شهرستان حضور یابند. رئیس شوراي شهر و رئیس شوراي بخش منطقه محل حادثه به عنوان عضو ناظر در ستاد شهرستان حضور می یابند.

تبصره ۱- در کلانشهر تهران علاوه بر فرماندار، استاندار و شهردار تهران نیز به ترکیب ستاد اضافه می شود و ریاست ستاد با وزیر کشور است.

تبصره ۲- جلسات ستاد در شرایط عادی با حضور حداقل دوسوم اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات ستاد با اکثریت آرای حاضرین اتخاذ می شود. در شرایط اضطراری، ترکیب ستاد محدود به وزارتخانه های کشور، نیرو، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و نفت و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران، ستاد کل نیروهای مسلح و سایر دستگاههای مرتبط با بحران به تشخیص و دعوت رئیس ستاد است. نمایندگان دستگاههای یادشده مجاز به غیبت در جلسات ستاد در شرایط اضطراری نیستند. تصمیمات ستاد در شرایط اضطراری توسط رئیس ستاد اتخاذ و ابلاغ می شود و لازم الاجرا است.

تبصره ۳- در شرایط اضطراری، در ستاد استان، يك نماینده از بین نمایندگان استان به انتخاب نمایندگان همان استان و در ستاد شهرستان، نماینده شهرستان یا يك نماینده از بین نمایندگان شهرستان، به انتخاب نمایندگان همان شهرستان به عنوان عضو ناظر از مجلس شوراي اسلامی حضور می یابند.

ماده ۱۱- اعلام شروع و خاتمه شرایط اضطراری و فرماندهی ستاد در سطوح شهرستان ، استان و ملی به ترتیب زیر انجام می شود:

الف - سطح شهرستان: به دنبال وقوع مخاطره یا حادثه در قلمرو يك شهرستان، فرماندار شهرستان ضمن اطلاع رسانی به استاندار، در صورت لزوم اعلام شرایط اضطراري مي كند و فرماندهي عمليات پاسخ به بحران را بر عهده مي گيرد. فرماندار در صورت رفع شرایط اضطراري، خاتمه آن را اعلام مي كند.

ب - سطح استان: در صورتي كه فرماندار، میزان یا شدت حادثه یا بحران را فراتر از ظرفیت پاسخ شهرستان محل وقوع حادثه تشخیص دهد، مراتب را به استاندار گزارش مي دهد. استاندار در صورت تأیید گزارش وي، ضمن اطلاع رسانی به رئیس سازمان، فرماندهي عمليات پاسخ به بحران را بر عهده مي گيرد. در حالت اخير، استاندار در صورت رفع شرایط اضطراري، خاتمه آن را اعلام مي كند. در صورتي كه استاندار گزارش فرماندار را تأیید نکند، فرماندار مسؤولیت فرماندهي عمليات پاسخ به بحران و اعلام خاتمه شرایط اضطراري را بر عهده خواهد داشت.

در صورت وقوع مخاطره یا حادثه در فراتر از قلمرو يك شهرستان، استاندار ضمن اطلاع رسانی به رئیس سازمان، در صورت لزوم شرایط اضطراري اعلام مي كند و فرماندهي عمليات پاسخ به بحران را بر عهده مي گيرد و در صورت رفع شرایط اضطراري، خاتمه آن را اعلام مي كند.

پ - سطح ملي: در صورتي كه استاندار، شدت یا میزان حادثه یا بحران را فراتر از ظرفیت پاسخ استان محل وقوع حادثه تشخیص دهد، مراتب را به رئیس سازمان گزارش مي دهد. رئیس سازمان در صورت تأیید گزارش وي، مراتب را به وزیر کشور اطلاع مي دهد.

وزیر کشور در صورت تأیید گزارش رئیس سازمان، ضمن اعلام شرایط اضطراري، فرماندهي عمليات پاسخ به بحران را بر عهده مي گيرد و پس از رفع شرایط اضطراري، خاتمه آن را اعلام مي كند. در صورتي كه وزیر کشور و رئیس سازمان، به ترتیب، گزارش رئیس سازمان و استاندار را تأیید نکنند، استاندار مسؤولیت فرماندهي شرایط اضطراري و خاتمه آن را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۱- در خصوص آن دسته از بحران هاي ملي كه پاسخ به آنها نیاز به بسیج کلیه منابع و ظرفیت هاي سراسر کشور و احتمالاً درخواست كمكهاي بین المللي دارد، وزیر کشور شرایط را به رئیس شوراي عالي گزارش مي دهد و رئیس شوراي عالي در صورت تأیید گزارش وي، مستقیماً فرماندهي عمليات پاسخ به بحران را بر عهده مي گيرد. در این حالت، اعلام خاتمه شرایط اضطراري با رئیس جمهور است.

تبصره ۲- اعلام شروع و خاتمه شرایط اضطراري و فرماندهي عمليات پاسخ به بحران در شهر تهران بر عهده وزیر کشور مي باشد.

ماده ۱۲- وظایف ستاد عبارت است از:

الف - در سطح ملي

- ۱- بررسی و تأیید سند راهبرد ملي مدیریت بحران، برنامه ملي کاهش خطر حوادث و سوانح، برنامه ملي آمادگي و پاسخ و برنامه ملي بازسازي و بازتواني جهت تصویب شوراي عالي
- ۲- بررسی و تصویب ضوابط فني، فرآیندها، دستورالعمل ها و استانداردهاي مورد نیاز در مدیریت بحران
- ۳- تسهیل هماهنگي بین دستگاههاي مسؤول و تسريع خدمات رسانی در شرایط اضطراري
- ۴- سایر مواردی كه به تشخیص رئیس ستاد نیاز به هماهنگي و مشاركت دستگاهها و نهادهاي عضو ستاد دارد.
- ۵ - برنامه ريزي جهت جبران خسارت وارده به بخشهاي مختلف

ب - در سطح استان و شهرستان

- ۱- بررسی و تصویب برنامه استاني کاهش خطر حوادث و سوانح، برنامه استاني آمادگي و پاسخ و سایر برنامه هاي استاني مورد نیاز
- ۲- تسهیل هماهنگي بین دستگاههاي مسؤول و تسريع خدمات رسانی در شرایط اضطراري
- ۳- اجرای برنامه ها و تصميمات ابلاغي ستاد ملي

۴- سایر مواردی که به تشخیص رئیس ستاد نیاز به هماهنگی و مشارکت دستگاهها و نهادهای مشمول این قانون دارد.

۵- تهیه و تدوین آمار و اطلاعات و میزان خسارت وارده به بخشهای مختلف بر اثر سوانح غیرمترقبه

فصل سوم : وظایف دستگاههای دولتی، غیردولتی، تعاونی ها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی

ماده ۱۳- کلیه دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند اقدامات ذیل را اجراء کنند:

الف - ساختار واحد سازمانی مناسب برای مدیریت بحران را به گونه ای تعیین و به سازمان ارسال کنند که نیروی انسانی لازم از بین پستهای سازمانی موجود تأمین شود.

ب - براساس استانداردهای ابلاغی سازمان، نسبت به آموزش کارکنان خود در خصوص مدیریت بحران اقدام کنند.

پ - کلیه مدیران و کارشناسان مسؤول در امر مدیریت حوادث موظفند دوره های آموزشی بلندمدت و کوتاه مدت را طی کنند. شرایط احراز صلاحیت هر یک از آنان طبق دستورالعملی تعیین می شود که توسط سازمان تهیه شده و به تصویب شورای عالی می رسد.

ت - در تهیه و تدوین راهبرد ملی مدیریت بحران، برنامه های ملی و استانی کاهش خطر حوادث و سوانح، برنامه های ملی و استانی آمادگی و پاسخ، برنامه ملی بازسازی و بازتوانی و سایر برنامه های ملی و استانی مورد نیاز، ضوابط فنی، فرایندها و استانداردهای مدیریت بحران، شاخصهای پایش و ارزیابی، پیش نویس لوایح، دستورالعمل ها و آیین نامه های اجرایی، همکاری لازم را با سازمان داشته باشند.

ث - ساز و کارهای کاهش خطر در حوزه وظایف خود را در چهارچوب برنامه ملی کاهش خطر حوادث و سوانح تهیه و با تأیید سازمان، اجرایی کنند.

ج - ساز و کارهای آمادگی و پاسخ دستگاه خود را در چهارچوب برنامه ملی آمادگی و پاسخ تهیه و با تأیید سازمان، اجرایی کنند.

چ - در برابر حوادث و سوانح، حداکثر تا پایان برنامه ششم توسعه کشور زمینه توسعه پوشش بیمه ای نسبت به کلیه اموال منقول و غیرمنقول خود را به قیمت کارشناسی فراهم کنند. آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک سازمان و وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ح - بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان، نسبت به تهیه پیوست کاهش خطر برای طرحهای توسعه ای خود اقدام کنند.

خ - هنگام پاسخ به بحران، با درخواست رئیس ستاد، کلیه امکانات و تجهیزات موجود خود را در اختیار ستاد قرار دهند.

د - گزارش عملکرد خود را در چهارچوب شاخصهای پایش و ارزیابی مصوب هیأت وزیران تهیه و مطابق با زمانبندی سازمان به این سازمان ارائه کنند.

ماده ۱۴- وظایف دستگاهها و نهادهای مسؤول در مدیریت بحران عبارت است از:

الف - وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند با همکاری جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و بر اساس استانداردهای سازمان، نسبت به طراحی و ارائه واحد درسی «آمادگی در مقابل حوادث و سوانح» در قالب برنامه آموزشی مدارس، دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی اقدام کنند. گذراندن این درس برای تمامی دانش آموزان و دانشجویان الزامی است.

ب- جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظف است:

۱- با همکاری شوراهای اسلامی شهر و روستا، شهرداری ها، دهیاری ها، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان های مسئول در امور فرهنگی و تبلیغی و ستاد کل نیروهای مسلح و بر اساس استانداردهای سازمان، نسبت به آموزش آحاد جامعه و سازمان های مردم نهاد در برابر حوادث و سوانح اقدام کند.

۲- با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت کشور، نیروهای مسلح، شوراهای اسلامی شهر و روستا، شهرداری ها، دهیاری ها، فدراسیون های ورزشی از جمله نجات غریق و غواصی و کوهنوردی و صعودهای ورزشی و بر اساس استانداردهای سازمان، نسبت به نجات آسیب دیدگان از حوادث و سوانح و انتقال آنها به مراکز درمانی، اسکان اضطراری و تأمین مایحتاج ایشان تا رفع نیاز و ذخیره اقلام امدادی مربوط به خدمات مذکور اقدام کند.

۳- با همکاری کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بسیج مستضعفین، سازمان بهزیستی کشور، وزارت امور خارجه و سایر دستگاههای مرتبط موضوع ماده (۲) این قانون، اقدامات لازم در زمینه جذب، هدایت و توزیع کمکهای غیردولتی داخلی و خارجی را با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی انجام دهد. هرگونه دخل و تصرف، استفاده و تصاحب کمکهای یادشده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به صورت غیرمجاز ممنوع است و به عنوان عمل مجرمانه تصرف غیرقانونی در اموال عمومی یا دولتی محسوب شده و مرتکب برابر قانون مجازات اسلامی مجازات می شود.

پ- وزارت نیرو موظف است:

۱- با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور)، ساز و کارهای لازم جهت کنترل آبهای سطحی (سیلاب) در سطح ملی و استانی را ایجاد کند.

۲- با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، سازمان هواشناسی کشور و سایر دستگاههای مرتبط موضوع ماده (۲) این قانون، نسبت به پیشگیری از خشکسالی اقدامات لازم را انجام دهد.

۳- نسبت به ذخیره سازی آب برای شرایط اضطراری اقدام کند.

۴- با ایجاد زیر ساخت های مناسب و ایمن، ساز و کارهای لازم جهت تأمین آب و برق مراکز جمعیتی در شرایط اضطراری را با همکاری وزارت کشور برنامه ریزی و اعمال کند.

ت- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از طریق مؤسسات وابسته از جمله مؤسسه ژئوفیزیک، پژوهشگاه بین المللی زلزله شناسی و مهندسی زلزله، پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی موظف است:

۱- با همکاری سازمان هواشناسی (پژوهشکده هواشناسی و اقلیم شناسی) و انجمن های علمی نسبت به توسعه تحقیقات، مطالعات و شبکه های اطلاعاتی تخصصی درباره پیشگیری و کاهش خطر حوادث و سوانح اقدام کند.

۲- به منظور پیش بینی دقیق و هشدار به هنگام وقوع مخاطرات زمین ساخت، با همکاری وزارت راه و شهرسازی (مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، پژوهشکده هواشناسی و اقلیم شناسی)، وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور)، وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور) و سایر دستگاههای مرتبط موضوع ماده (۲) این قانون، نسبت به ایجاد یا تقویت مراکز پایش و هشدار زلزله، آتشفشان، سونامی و لغزش زمین در کشور اقدام کند.

ث- وزارت راه و شهرسازی موظف است:

۱- با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ساز و کارهای مناسب برای اعمال مدیریت یکپارچه حمل و نقل و عبور (ترانزیت) شریان های مواصلاتی و همچنین ایمن سازی قطارهای شهری در شرایط اضطراری را برنامه ریزی و عملیاتی کند.

۲- با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور ایمن سازی مراکز درمانی اقدام کند.

۳- از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری شهرداری ها، دهیاری ها، وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های

کشور) و ستاد کل نیروهای مسلح در چهارچوب برنامه ملی بازسازی و بازتوانی، ضمن آواربرداری مستحذات و اماکن آسیب دیده، در بازسازی مناطق روستایی آسیب دیده از حوادث و سوانح، به گونه ای عمل کند که با اطمینان از ساخت واحدهای مسکونی مقاوم در مناطق ایمن، فرهنگ، آداب و رسوم، اقلیم و مصالح بومی منطقه رعایت شود.

۴- از طریق سازمان هواشناسی کشور اقدامات ذیل را انجام دهد:

۴-۱- به منظور پیش بینی دقیق و هشدار به هنگام وقوع مخاطرات آب و هوایی، با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و سایر دستگاههای مرتبط موضوع ماده (۲) این قانون، نسبت به ایجاد مرکز پایش و هشدار بهمن، طوفان، گردباد، صاعقه، تگرگ، موج گرما (باد و باد گرم) و سرما در کشور اقدام کند.

۴-۲- با همکاری وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی شبکه پایش و هشدار سیل در سطح کشور را تکمیل کند.

۴-۳- به منظور پیش بینی دقیق و اعلام هشدارهای لازم، نسبت به تقویت مراکز پایش و هشدار خشکسالی اقدام کند.

ج- وزارت جهاد کشاورزی موظف است:

۱- به منظور انجام اقدامات پیشگیرانه در زمینه همه گیری (اپیدمی) آفات و بیماری های گیاهی و جانوری و مشترک انسان و دام، مراکز پایش و هشدار همه گیری (اپیدمی) آفات و بیماری های گیاهی و حیوانی و مشترک انسان و دام را با مشارکت سازمان هواشناسی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت نیرو و سایر دستگاهها و نهادهای مرتبط با موضوع ماده (۲) این قانون ایجاد کند.

۲- با همکاری نیروهای مسلح، نسبت به اطفای حریق در جنگلها و مراتع اقدام کنند.

چ- سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران موظف است:

۱- با مشارکت جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و بر اساس استانداردهای سازمان، نسبت به تهیه برنامه های آموزشی برای ارتقای سطح آگاهی مردم در برابر بحران اقدام کند.

۲- با هماهنگی سازمان نسبت به اعلام هشدارهای لازم و اطلاع رسانی آگاهانه به مردم در خصوص مخاطرات و بحران ها اقدام کند.

ح- وزارت امور اقتصادی و دارایی (بیمه مرکزی) موظف است با هماهنگی سازمان و همکاری دستگاههای مرتبط با موضوع ماده (۲) این قانون، ساز و کارهای لازم جهت گسترش بیمه حوادث و سوانح با اولویت آتش سوزی، سیل و زلزله را فراهم کند.

خ- وزارت نفت موظف است با همکاری وزارت کشور، با ایجاد زیر ساخت های مناسب و ایمن، برای ذخیره مناسب حاملهای انرژی (گاز، نفت سفید، بنزین و گازوئیل) و تأمین سوخت مورد نیاز مناطق آسیب دیده در شرایط اضطراری اقدام کند.

د- وزارت کشور موظف است:

۱- با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به انتظام امور و تأمین امنیت جانی و مالی مردم و سازمان های مسؤول در شرایط اضطراری اقدام کند.

۲- از طریق سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور اقدامات ذیل را انجام دهد:

۲-۱- با همکاری نیروی انتظامی و وزارت راه و شهرسازی، ساز و کارهای لازم برای اعمال مدیریت تردد (ترافیک) در شهرها و روستاهای آسیب دیده را اتخاذ و اجراء کند.

۲-۲- با همکاری سازمان پزشکی قانونی، نیروی انتظامی و متولیان دینی و مذهبی موضوع اصول دوازدهم (۱۲) و سیزدهم (۱۳) قانون اساسی برای انتقال، تشخیص هویت و تدفین متوفیان ناشی از وقوع بحران با رعایت آداب محلی و مذهبی ایشان اقدام کند.

۲-۳- برای توسعه ایمنی، اطفای حریق، جست و جو و نجات آسیب دیدگان از حوادث شهری و روستایی در مراکز جمعیتی اقدام کند.

د- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است با هماهنگی سازمان و با همکاری وزارت کشور نسبت به ایجاد زیر ساخت های لازم جهت تأمین ارتباطات (ماهواره ای، باسیم، تلفن همراه و بی سیم اعم از صوتی و تصویری) در شرایط اضطراری اقدام کند؛ به گونه ای که قادر به حفظ ارتباطات از ابتداء تا انتهای شرایط مذکور باشد.

ر- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است:

۱- نسبت به ذخیره سازی دارو، واکسن و تجهیزات پزشکی جهت درمان آسیب دیدگان از حوادث و سوانح در شرایط اضطراری اقدام کند.

۲- نسبت به کمکهای اولیه، تخلیه و انتقال مصدومین با تعداد زیاد و درمان آنها با همکاری دستگاههای مرتبط موضوع ماده (۲) این قانون، اقدام کند.

۳- به منظور پیش بینی دقیق، هشدار به موقع و انجام اقدامات پیشگیرانه در زمینه همه گیری (اپیدمی) بیماری های انسانی، نسبت به ایجاد مراکز پایش و هشدار با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست اقدام کند.

۴- با همکاری جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، سازمان بهزیستی کشور و ستاد کل نیروهای مسلح، ساز و کار های لازم جهت تأمین بهداشت و درمان (جسمی و روحی) آسیب دیدگان در شرایط اضطراری را برنامه ریزی و اعمال کند.

ژ- ستاد کل نیروهای مسلح موظف است:

۱- با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ساز و کار های لازم جهت اطفای حریق هوایی در سطح کشور را اتخاذ و اجراء کند.

۲- جهت پشتیبانی از سازمان های امدادی در شرایط اضطراری، یگانهای ویژه ای در سطح کشور تشکیل داده و مطابق با استانداردهای سازمان نسبت به آموزش و تأمین تجهیزات مناسب برای آنها اقدام کند؛ به گونه ای که این یگانها بتوانند در کوتاهترین فاصله زمانی پس از وقوع حوادث و سوانح، ضمن اطلاع رسانی به رئیس ستاد، به محل بحران اعزام شوند و اقدامات امدادی و حفاظتی را تا اعلام کتبی رفع نیاز توسط رئیس ستاد، به انجام رسانند.

۳- نسبت به پذیرش، راهبری و نظارت عملیاتی گروههای امدادی که از نیروهای مسلح کشورهای دیگر به محل بحران اعزام می شوند، اقدام کند.

ژ- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است به منظور کاهش خطر حوادث و سوانح، از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور برای آموزش و توسعه مهارت های نیروی انسانی در حوزه ساخت و ساز اقدامات لازم را انجام دهد.

س- وزارتخانه های نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی مسئولیت رعایت ایمنی در نگهداری، حمل و مصرف مواد خطرناک در حوزه وظایف دستگاه متبوع خود را بر عهده دارند.

تبصره - آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران کشور) و سازمان حفاظت محیط زیست، ظرف مدت شش ماه از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ش- وزارت راه و شهرسازی، سازمان نظام مهندسی ساختمان، شهرداری ها و دهیاری ها موظفند در اجرای قوانین و مقررات مربوط به مقاوم بودن ساختمان ها، استانداردهای سازمان را اعمال کنند.

ص- مسئولیت های سازمان های نیروهای مسلح در حوادث غیرمترقبه و نحوه ورود و نقش آفرینی، میزان و چگونگی به کارگیری

نیروی انسانی و منابع و امکانات آنها در حوادث مذکور، مبتنی بر اصل یکصد و چهل و هفتم (۱۴۷) قانون اساسی، مطابق آیین نامه ای خواهد بود که توسط ستادکل نیروهای مسلح با هماهنگی دولت تهیه شده و به تصویب فرمانده معظم کل قوا می رسد.

ض - وزارت راه و شهرسازی (مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی) موظف است:

۱- با رعایت ضوابط شورای عالی معماری و شهرسازی، نقشه حریم گسلها را با اولویت کلانشهرها به همراه دستورالعمل های فنی نحوه ساخت و ساز در حریم گسلها تهیه کند.

۲- نقشه های پهنه بندی خطر زلزله، خطرپذیری (ریسک) لرزه ای در سطوح ملی، استانی و شهری را تهیه و تصویب کند و نقشه های طرحهای تفصیلی شهری را بر آن اساس مورد بازبینی قرار دهد.

۳- سامانه های پاسخ سریع زلزله را از طریق توسعه شبکه ملی شتاب نگاری کشور در کلانشهرها راه اندازی کند.

۴- مناطق (زون های) با خطر فرو ریزش و فرو نشست را با در نظر گرفتن اثرات قنات، گودبرداری، حفاری های زیر سطحی و مواردی از این قبیل در حوزه های شهری و در مسیر سامانه های حمل و نقل جاده ای و ریلی و در فرودگاهها و بنادر تعیین و تمهیدات مهندسی در خصوص مقابله با فرو ریزش های شهری و فرونشست زمین را با هدف تدوین ضوابط و آیین نامه های مرتبط فراهم کند.

۵- ارزیابی ایمنی ساختمان های مهم و بلند مرتبه با کاربری های مختلف را با اولویت بندی کلانشهرها در برابر آتش سوزی، زلزله، فرو نشست و فرو ریزش زمین انجام دهد.

۶- ارزیابی آسیب پذیری و اولویت بندی نشانهایی (المانهای) حمل و نقل هوایی، دریایی، ریلی و جاده ای را از دیدگاه خطر زلزله، فرو نشست، فرو ریزش زمین با هدف شروع اقدامات اجرائی و ارتقای تاب آوری آنها انجام دهد.

۷- با همکاری وزارتخانه های نفت، نیرو و ارتباطات و فناوری اطلاعات، قرارگیری شریان های حیاتی و مجموعه های مرتبط با سازمان های دولتی و شرکتها را در حریم گسلها و مناطق (زون های) با خطر بالای زلزله، فرو نشست و فرو ریزش زمین ارزیابی نموده و موارد را جهت شروع اقدامات اجرائی ارائه دهد.

تبصره - منابع لازم برای ایجاد یا تقویت مراکز پایش و هشدار موضوع جزء (۲) بند «ت»، جزء (۱) بند «ج» و جزء (۳) بند «ر» و همچنین برای ایمن سازی مراکز درمانی در جزء (۲) بند «ت» این ماده از محل اعتبارات موضوع ماده (۱۶) این قانون تأمین می شود.

ماده ۱۵ - در شرایط اضطراری و پاسخ به بحران، چنانچه خدمات و امکانات دستگاهها و نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی به تنهایی کافی نبوده و یا ارائه آنها زمانبر بوده به نحوی که احتمال وقوع خسارات جانی و مادی وجود داشته باشد، بخشهای خصوصی و تعاونی موظفند خدمات و امکانات موجودشان را به درخواست رئیس ستاد ارائه دهند. در این موارد، هزینه خدمات و امکانات ارائه شده طبق تعرفه های قانونی و در صورت عدم وجود، بر اساس عرف، از سوی دستگاه سفارش دهنده پرداخت می شود.

فصل چهارم : اعتبارات

ماده ۱۶ - سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است، به منظور انجام اقدامات مربوط به پیشگیری و کاهش خطر و آمادگی در برابر بحران، ذیل امور اقتصادی در بودجه سنواتی، فصلی تحت عنوان «مدیریت بحران کشور» ایجاد کند و اعتبارات درج شده در فصول و برنامه های فعلی را در این فصل جمع کند. اعتبارات مورد نیاز دستگاهها و نهادهای موضوع ماده (۲) این قانون ذیل برنامه های مشخصی در این فصل بنا به پیشنهاد وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران) در لایحه بودجه سالانه منظور می شود.

تبصره ۱ - دستگاهها و نهادهای یادشده موظفند گزارش نحوه مصرف اعتبارات مذکور را به صورت شش ماهه و سالانه تهیه کنند و

به وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران کشور) ارائه دهند.

تبصره ۲- دولت در چهارچوب برنامه ملی «کاهش خطر حوادث و سوانح» به منظور تشویق مالکان واحدهای مسکونی شهری و روستایی ناپایدار و بافت فرسوده به نوسازی واحدهای مسکونی شان، همه ساله تسهیلات و کمکهای فنی لازم را به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و کشور (سازمان مدیریت بحران کشور) با تصویب هیأت وزیران در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش بینی می کند.

ماده ۱۷- دولت مکلف است به منظور پاسخ به حوادث و بحران ها، از اعتبارات موضوع بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۴ / ۱۲ / ۱۳۹۳، با رعایت بند مذکور استفاده کند. این اعتبار به محض وقوع حادثه، از طریق تنخواه خزانه و با تأیید سازمان برای پاسخ در چهارچوب برنامه های آمادگی و پاسخ هزینه می شود. در صورت نیاز به اعتباری مازاد بر آن، دولت می تواند با تصویب هیأت وزیران اعتبار لازم را تخصیص دهد، مشروط بر اینکه حداکثر یک ماه پس از تخصیص اعتبار، فرآیند قانونی اصلاح بودجه را انجام دهد.

تبصره ۱- سی درصد (۳۰ %) از اعتبار این ماده در ابتدای هر سال (به صورت صد درصد (۱۰۰%) تخصیص) در اختیار وزارت کشور به صورت تنخواه قرار می گیرد تا در صورت وقوع حوادث و بحران ها، در چهارچوب برنامه های آمادگی و پاسخ هزینه شود.

تبصره ۲- تنخواه مذکور در پایان سال از طریق کاهش اعتبارات ردیفهای متفرقه یا دستگاههای اجرایی یا از طریق ارائه اصلاحیه یا متمم بودجه تسویه می شود.

تبصره ۳- اعتبارات مذکور از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات با رعایت «قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۶ / ۱۱ / ۱۳۶۴» «با رعایت جزء (۳) بند «ط» ماده (۲۸) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مستثنی است.

تبصره ۴- وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران کشور) مکلف است نحوه تأمین اعتبار تنخواه و میزان و نام دستگاههایی را که از اعتبارات آنها کسر شده است در قالب گزارشی تا پایان همان سال به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات و کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.

ماده ۱۸- مدیران دستگاههای اجرایی در سطح ملی و استان مجازند هنگام پاسخ به حوادث و بحران ها، در چهارچوب اعتبارات جاری به استثنای «حقوق و دستمزد» موضوع فصول اول و ششم اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای تحت اختیار با تأیید وزیر کشور (در سطح ملی) و استانداران (در سطح استان) هزینه کنند تا بلافاصله پس از رفع شرایط اضطراری از طریق وزارت کشور تأمین شود.

ماده ۱۹- دولت موظف است، بنا به پیشنهاد سازمان و به منظور انجام نوسازی و مقاوم سازی ساختمان های مسکونی شهری و روستایی، بازسازی مناطق خسارت دیده و بازتوانی افراد آسیب دیده از حوادث و سوانح، اعتبارات مورد نیاز را در قالب کمکهای بلاعوض و مابه التفاوت سود و کارمزد تسهیلات بانکی از طریق ردیفهای پیش بینی شده در بودجه سالانه یا تنخواه خزانه موضوع بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و با رعایت بند مذکور تأمین و پرداخت کند.

تنخواه مذکور حداکثر تا پایان همان سال از محل صرفه جویی در مصارف عمومی، ارائه اصلاحیه یا متمم بودجه سالانه تسویه می شود.

تبصره - سازمان با هماهنگی دستگاههای ذی ربط به گونه ای برنامه ریزی کند که ضمن تشویق و کمک مردم برای خرید بسته های بیمه حوادث در مورد پوشش بیمه و ارتقای سطح خدمات و تعهدات آن نسبت به کمکهای بلاعوض در جبران بخشی از خسارات اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی سالانه افزایش یابد و با پوشش کامل بیمه، میزان این کمکها کاهش یابد.

فصل پنجم: جبران خدمات و تخلفات

ماده ۲۰- کارکنان دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون و اشخاصی که داوطلبانه یا به درخواست سازمان مدیریت بحران کشور در پاسخ به حوادث و بحران ها، تحت مدیریت این سازمان به هر نحو همکاری می کنند، در صورت آسیب یا فوت ناشی از انجام وظایف محوله به عنوان «فداکار خدمت» شناخته می شوند. هزینه های پزشکی و غرامت صدمه جسمی، نقص عضو، فوت و مستمری خود یا خانواده ایشان، به شرح ذیل پرداخت می شود:

۱- در مورد مشمولان قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸ / ۷ / ۱۳۸۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی، طبق احکام این قانون اقدام می شود.

۲- در مورد آن دسته از کارکنان دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون که مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری نیستند، مطابق قوانین و مقررات دستگاه متبوعشان اقدام می شود، به نحوی که در پرداخت مستمری به گونه ای اقدام شود که میزان آن بعد از همسان سازی با قانون مدیریت خدمات کشوری، از مبلغ پرداختی به مشمولان قانون مذکور کمتر نباشد. سازمان موظف است مابه التفاوت آن را از محل اعتبارات موضوع ماده (۱۶) این قانون پرداخت کند.

۳- در مورد اشخاصی که تحت پوشش بیمه مسئولیت قرار دارند، طبق مقررات این بیمه اقدام می شود.

۴- در مورد سایر اشخاص، سازمان مکلف است از محل اعتبارات موضوع ماده (۱۶) این قانون، معادل دیه بیمه حوادث فراگیر، غرامت پرداخت کند و در پرداخت مستمری به گونه ای عمل کند که میزان آن بعد از همسان سازی با قانون مدیریت خدمات کشوری، از مبلغ پرداختی به مشمولان قانون مذکور کمتر نباشد.

تبصره ۱- سازمان مکلف است با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور و بیمه مرکزی ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، آیین نامه اجرایی این ماده را تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۲- ساز و کار لازم در خصوص نحوه تکریم و خاکسپاری جانبازگان موضوع این ماده، توسط سازمان مدیریت بحران کشور با همکاری سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور پیش بینی می شود.

ماده ۲۱- مسئولیت اجرای این قانون با بالاترین مقام هر يك از دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون می باشد و در صورت تخلف از وظایف مقرر توسط هر يك از مقامات، مسؤولان و یا کارمندان دستگاهها و نهادهای مشمول این قانون، وزیر کشور، رئیس سازمان و یا استانداران و فرمانداران حسب مورد مکلفند گزارش تخلفات صورت گرفته را به هیأتی رسیدگی به تخلفات اداری دستگاه مذکور ارائه دهند. هیأتی مزبور مکلفند ظرف مهلت يك ماه به پرونده رسیدگی و در صورت تخلف، به نسبت میزان تخلف و زیانهای وارده یکی از مجازات های بند های «د» تا «ك» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۰۷ / ۰۹ / ۱۳۷۲ را اعمال کنند.

تبصره ۱- هرگاه تخلف هر يك از مقامات و یا کارکنان، عنوان مجرمانه نیز داشته باشد هیأت رسیدگی به تخلفات اداری مطابق ماده (۱۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری عمل می کند.

تبصره ۲- درمورد دستگاهها و نهادهایی که از شمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری خارج هستند مطابق مقررات مربوط به خود عمل می شود.

تبصره ۳- درصورت عدم پیش بینی مرجع صالح جهت رسیدگی به تخلفات يك نهاد، گزارش تخلف و عدم اجرای تکالیف قانونی به مراجع قضائی ارسال می شود.

تبصره ۴- هر يك از مقامات مزبور كه از وقوع تخلف يا جرمي مرتبط با وظايف مقرر در مديريت بحران، مطلع شود و مراتب را به مراجع ذي صلاح قضائي يا اداري اعلام نكند اين اقدام به عنوان تخلف اداري محسوب و به شش ماه تا دوسال انفصال موقت و در صورت تكرار به انفصال دائم از خدمات دولتي و عمومي محكوم مي شود.

ماده ۲۲- هر يك از مسؤولان دستگاههاي مشمول اين قانون در سطوح مختلف موظفند مصوبات و دستورات مكتوب و در چهارچوب اين قانون وزير کشور، رئيس سازمان و رؤساي ستادهاي ملي، استاني و شهرستاني را با تدارك و فعال نمودن كليۀ امکانات و توانمندي هاي دستگاه مربوطه در بازۀ زماني تعيين شده اجرائي کند و گزارش عملکرد خود را به رئيس سازمان و رؤساي ستادهاي مذکور ارائه دهد. عدم اجرائي مصوبات و دستورات مزبور يا عدم ارائه گزارش عملکرد، تخلف محسوب و مشمول احكام مندرج در ماده (۲۱) اين قانون خواهد بود.

تبصره - نمايندگان دستگاههاي عضو ستاد موضوع تبصره (۳) ذيل ماده (۱۰) اين قانون در صورت غيبت غيرمجاز از جلسات در شرايط اضطراري (به تشخيص رئيس ستاد) به هيأت تخلفات اداري معرفي و حسب مورد به انفصال از خدمات دولتي از پانزده روز تا يك ماه محكوم مي شوند.

ماده ۲۳- چنانچه فرد يا افرادي كه در راستاي اجرائي اين قانون، وظيفه و مأموريتي به آنها محول شده باشد و در انجام وظيفه مرتكب تقصير شود و از اين حيث، صدمه و خسارتي حاصل شود، حسب مورد موجب مسؤوليت مدني و كيفري خواهد بود.

فصل ششم : پايش و ارزيابي

ماده ۲۴- سازمان موظف است جهت نظارت بر عملکرد دستگاههاي مشمول اين قانون، نظام پايش و ارزيابي مديريت بحران را طراحي و اجراء کند. در اين راستا، سازمان با همكاري دستگاههاي مشمول اين قانون، شاخصهاي عملکرد را تدوين کرده و پس از تصويب هيأت وزيران نسبت به دريافت گزارش در بازۀ هاي زماني معين از دستگاهها و نهادهاي مذکور اقدام مي کند.

تبصره - سازمان موظف است گزارش عملکرد سالانه دستگاهها و نهادهاي مشمول اين قانون را از طريق وزير کشور به رئيس جمهور ارائه دهد. يك نسخه از گزارش مذکور هنگام تقديم لايحه بودجه سالانه کشور به هر يك از كميسيون هاي برنامه و بودجه و محاسبات و امور داخلي کشور و شوراهاي مجلس شوراي اسلامي ارسال مي شود.

ماده ۲۵- به منظور نظارت بر تحقق اهداف اين قانون، سازمان موظف است با همكاري دستگاهها و نهادهاي مشمول اين قانون، شاخصهاي كلان ارزيابي اثربخشي مديريت بحران در کشور شامل ميزان مرگ و مير ناشي از حوادث و سوانح، ميزان خسارات اقتصادي مستقيم ناشي از حوادث و سوانح و مانند آن را تدوين و گزارش سالانه آن را با همكاري دستگاهها و نهادهاي مذکور تهيه و منتشر کند. يك نسخه از اين گزارش از طريق وزير کشور به رئيس جمهور و هنگام تقديم لايحه بودجه سالانه کشور به مجلس شوراي اسلامي ارائه مي شود.

فصل هفتم : ساير مقررات

ماده ۲۶- تصميمات سازمان و ساير دستگاههاي ذي ربط مبتني بر احكام قانون تشكيل سازمان مديريت بحران کشور مصوب ۳۱ / ۲ / ۱۳۸۷ در طول سال هاي ۱۳۹۴ تا زمان لازم الاجراء شدن اين قانون تنفيذ مي شود.

قانون فوق مشتمل بر بيست و شش ماده و سي و دو تبصره در جلسه علني روز دوشنبه مورخ هفتم مرداد ماه يکهزار و سيصد و نود و هشت مجلس شوراي اسلامي تصويب شد و در تاريخ ۲۳ / ۵ / ۱۳۹۸ به تأييد شوراي نگهبان رسيد.

رئيس مجلس شوراي اسلامي - علي لاريجاني